

פרוטוקול מס' 7  
מישיבת ועדת הכלכלה  
מיום ו' חשוון תשי"ב 5.11.51  
בשעה 09.00

משתתפים:

היו"ר מ. בנטוב  
י. טורל  
ב. אבניאל  
ס. בן-רנן  
מ. אונג  
ע. גוברין  
ד. ליבשיץ  
ש. מיקוביץ  
י. ספיר  
מ. פולסטין  
ד. פלדמן  
ש. לביא  
ס. קסיס

מזמנים:

סר המסחר והתעשייה ד. יוסף  
סר החקלאות והפיתוח ל. אשכול  
י. אפרתי - סגן סר החקלאות  
ה. בנתי - סטעם משרד החקלאות

סדר - הדרום:

היו"ר מ. בנטוב:

פותח את הישיבה.  
השתדלתי לעבור על הסיווגים, עד כמה  
שהן נמצאות בידי, מישיבות ועדת המסכה, ולמצוא את הנקודות העקרויות שלגביהן  
אנו זקוקים לאינפורמציה מפי הסמים. בין השאר פניתי לסר המסחר והתעשייה  
ב-2 טאלות:

א. טאלת המסלוגן. חברי ועדת המסכה  
לייצור חקלאי יורעים, כי החקלאים התארגנו שהמסלוגן אשר בא בחשבון  
בתור זבל חימי מונח בים המלח כאבן שאין לה הופכין;

ב. בוועדת המ. בה העירו את תשובת-לבנו  
לכך, שהוקצב מסן באחד מכת-החרושת לאחד הלקוחות הגדולים, אך המסן לא  
נמסר, אלא נשאר בבית-החרושת.

יענן בעיות, שלא כדאי ספלימת הועדה  
מסל בהן, כסן: בעית הגבולות. במסר לנו שבסביבות הגבולות היו מקרים  
שמסתכנים בגבולות יבוליים שלמים. כסן-כן בגבולות יבוליים ע"י העולים מהמסכרות  
הנמצאות בסביבת המוסבות הגדולות. אני סבור שעלינו לברר בעיה זו עם  
הגורמים המעוניינים, והייתי מציע שסגן חברי הועדה, שעדיין אינם עמוסים

ביותר, חברי-הכנסת גוברין וספיר, יקבלו על עצמם להפגש עם הגורמים הנוגעים בדבר - המטרה ומסדר הבטחון - ולברר אתם בעיה זו.

כמו-כן התעוררה בעית האשראי לחקלאים, לקחתי לעצמי את הזכות להפגש עם כמה מנהלי בנקים בכדי לברר אתם בירור ראשון ביחס לדעתם על אשראי להרחבת הייצור החקלאי.

ביחס לסדרי עבודתנו, אני חושב שבשמייעת שני הסרים היום אנו גומרים - יתכן שעוד תתעורר עוד איזה בעיה - בחלק זה של שמייעת עדויות על-ידי סליאת הועדה. לעומת זאת, בדטה לי, שועדות המטרה עדיין לא סיימו את שמייעת העדויות, והייתי מציע להן לזרז את עבודתן עד כמה שאפשר.

ד. ליפשיץ: שר האוצר היה צריך להשיב לנו על השאלה בקשר עם המטבע-הזר.

היו"ר מ. בנטוב: שלחתי לו את השאלות בכתב. לאחר שיהיה בידנו בטינוט הראשון של המסקנות אולי נרצה להתייעץ עם הסרים. אולם אני מדבר על השלב עד לגיבוש המסקנות על-ידינו.

הייתי מבקש שועדות המטרה תסיימנה עבודתן השבוע, גם שמייעת עדויות וגם הצעות ראשונות לסליאת הועדה, ובאופן כזה נוכל לקיים ישיבת סליאת הועדה בשבוע הבא ולהגיע למסקנות.

ע. גוברין: לא הבינתי את דבריו ביחס לאשראי החקלאי, ואינני מבין מה פירוש הדבר שלקחת לעצמך את הרשות לברר בעיה זאת עם הבנקים.

היו"ר מ. בנטוב: בועדת המטרה פענו החקלאים, שבזמן האחרון החליטה הממשלה לצמצם את האשראי בארץ, וטענתה היא שזה מתנגש בהגדלת הייצור במשקים. הם תובעים שצמצום האשראי לא יחול על המשק החקלאי. על-מנת לקבל אינפורמציה מצד מנהלי הבנקים נשלתי לעצמי את הרשות לברר זאת אתם.

מ. ספיס: האם החקלאים הערבים הוזמנו ע"י ועדת המטרה?

היו"ר מ. בנטוב: עדיין לא.

מ. ספיס: האם מתכוונים להזמין אותם?

היו"ר מ. בנטוב: יו"ר ועדת המטרה ציננו במצא כאן, אבל אני חושב שהוא ישמח אם ימסרו לו כתובת של נציגות החקלאים הערבים.

ע. גוברין: באותן הועדות שאני הייתי חבר בהן עמדתי על כך בהקפדה, ששות ועדה לא תחרוג מסמכותה. לי נראה כי ענין האשראי החקלאי או התעסיתי הוא מסמכותה של ועדת הכספים.

ב. מבניאל:

דומני שתפישתו של חבר-הכנסת גוברין מוטעית ביסודה, כי לנו נסטר לספל בשאלה - כיצד לעודד את הייצור המקלאי והתעשייתי, ומה הם הגורמים המעכבים התפתחותו של ייצור זה. אם גורם נכבד מודיע לנו שגלל צמצום האשראי מתעכב פיתוח הייצור המקלאי, ברור שתפקידנו לבדוק בעיה זו ולהליך מסקנות.

ג. ספיר:

בעניני כלכלה אין גבול. כל נושא שאנו דנים בו יכול להכנס לתחום ענינים אלה. איננו קובעים משהו לגופו של ענין, אנו קובעים משהו רק במידה שיש לזה ענין עם הנושא הנידון.

ד. ליפשיץ:

העקרון לקבוע תחומים ולשמור עליהם הוא עקרון יפה, אבל צריך להפטר לוועדה לברר את הענין מכל צדדיו, וצד האשראי הוא צד בלתי גפרד בבעיה העומדת לפנינו. בשאלה זו ובשאלות דומות נערך בוועדת הכספים דיון-ענינים מסוג. אבל ישנם אספקטים שעליהם אנו צריכים לדון. אנו יכולים לדון על אשראי מתוך אספקט של הגברת הייצור, על-כל-פנים, בדמה לי שתיחום התחום גיין ועדת הכספים וועדת הכלכלה אינו מן הקלים.

היו"ר מ. בנטוב:

אני חבור גם כן שקשה מאד לתחום תחומים בין ועדות אחדות, וכל שכן בוועדה שלנו. אני מסכים עם דעתו של חבר-הכנסת ספיר שכל דבר נוגע לכלכלה. אני רוצה להעיר את תשומת-לב החברים, שכלכלה הוא מושג הרבה יותר רחב מאשר פיננסים. אין טפק שכספים הם חלק של כלכלה. אני חבור שעלינו לספל בבעיה מכל צדדיה. מכל מקום, מדור-סותר. יתכן, שבשלב מסוים של גיבוש ההצעות אפשר יהיה לומר, כי מי אפשר להביא הצעות אלה למליאת הכנסת מבלי להתייעץ בוועדת הכספים. על-כן, אני מציע, לדחות את המרור בינינו על השאלה, במה ניוועץ ובמה לא, לרגע שבו נגיע אליה.

ע. גוברין:

אני נשאר בדעתי, אבל אני מקבל את הצעת היו"ר שענין יעמוד לברור קונקרטי, כאשר

נגיע לגיבוש מסקנות.

ש. לביא:

אני מציע, שלא נשמע הרצאה מפי שר המסחר והתעשייה, אלא נציג לו שאלות והוא יענה עליהן.

היו"ר מ. בנטוב:

היה בכוונתי להגיד כמה מלים לשר המסחר והתעשייה ככדי להכניסו לפני ולפנים של הדיון שהיה פה. חשבתי לצרף לזה כמה שאלות יסוד, שיהיו לו בבחינת עזרה לגבי הבעיות שאנו דנים בהן.

שר המסחר והתעשייה - דב יוסף:

לא התכוונתי להרצות הרצאה. חשבתי שחברי הוועדה ישאלו שאלות ואני אנהיר

להם את הדרוש הבהרה.

היו"ר מ. בנטוב:

קודם-כל בראוני להגיד לשר המסחר והתעשייה שתפקיד הוועדה הזאת הוא, לגבש הצעות למליאת הכנסת ביחס לפתרון בעית התזונה. למעשה היינו צריכים לסיים עבודתנו תוך חדש ימים, אך מועד זה עבר, ואנו לא סיימנו, בגלל סיבות שאינן באשמתנו.

בכל-זאת היינו רוצים לזכור בעזרתם של כל הגורמים הממשלתיים על-מנת שנוכל לסיים את עבודתנו במינימום זמן. עד עכשו שמענו את שר האוצר, שר החקלאות הקודם וטספר פקידים שספלו בעצבים הנוגעים לאספקת מזון ותוצרת. ברור, שבמהלך עבודתנו לא היתה לנו כל אפשרות לפסוח על שר המסחר והתעשייה והזמנו אותו מתוך ידיעה, שרק עכשו נכנס לתפקידו, אם כי אינו חדש בתפקיד זה.

אני סבור שאנו צריכים לדון על שני קומפלקסים:

- 1) המצב הבלתי אמצעי לפני מה אנו עומדים - ג 2-3 החדשים הקרובים;
- 2) מדיניות לזמן ארוך.

ביחס למדיניות לזמן קצר אנו מודאגים מהעובדה ששר האוצר אמר לנו, כל בנהאלי דרישה, שהמינימום הדרוש לאספקת המנות הסדירות הוא 20 מיליון דולר במטבע-זר, ואילו הוא רואה אפשרות לספק במכסימום את מחצית סכום זה. היינו רוצים לדעת מה חושב לעשות שר המסחר והתעשייה לאור מצב זה; כיצד הוא חושב לחלק את הכסף הזה? מה תהיה מדיניות מנות המזון, האם הן תשאבנה במידה מסוימת מנות פיקטיביות-אני מדבר על החדשים הקרובים, או תהיה מדיניות של קיצוצים לא רק למעשה אלא גם להלכה?

בנאומו של שר המסחר והתעשייה ברדיו היה משפט - "נעשה גם מאמצים יוצאים מן הכלל להשיג תוספת של מזון מבלי שימוש במטבע חוץ" - היינו רוצים לדעת מה פירושו המעשי של משפט זה.

ביחס למדיניות לזמן ארוך, אנו עומדים קודם-כל בפני בעיית הרחבת הייצור. שר המסחר אמר בדבריו כי הגדלת הייצור לא הדביקה את גידול האוכלוסיה, וגם הייצור ליצוא, שיכול היה לתת לנו מטבע חוץ לא התפתח במידת הצורך. היינו רוצים לדעת מה היא ההערכה הממשלתית לגבי ענין זה. אם אנו מדברים על כך שהייצור אינו מדביק את גידול האוכלוסיה, אנו יוצרים רושם כי-אם הייצור היה מדביק את גידול האוכלוסיה, היינו פותרים את בעיותינו. זו היא אשליה, אם אנו יוצאים מנקודת-ראות שאם היה לנו מיליון תושבים, ו-20% מהאספקה למיליון תושבים היינו צריכים להביא מן החוץ, הרי אם אנו מכפילים את האוכלוסיה ל-2 מיליון, והייצור היה גדל באותו אחוז, בסופו של דבר היתה חסרה לנו טוב מעט אספקה של 20%, לא למיליון אלא ל-2 מיליונים, ואז המספרים היו גדלים לא רק על-ידי שינוי האחוז, אלא גם באופן אבסולוטי, כי אחוז החסר, חסר לגבי אוכלוסיה כפולה, והחסרון במטבע-זר, אפילו במקרה הכי טוב שגידול הייצור היה מדביק את גידול האוכלוסיה, ההפסד במטבע-זר היה הולך וגדל באופן מתמיד, ולכן בנהאשגלה - כיצד רואה הממשלה אפשרות להתגבר על המספרים הגדלים, אפילו במצב הטוב ביותר?

שמענו על עידוד מדיניות הייצור. בועדות המשנה שמענו טענות של גורמים שונים, גם מהחקלאים וגם מהתעשיינים - ואינני רוצה לחזור עליהן, אני חושב ששר המסחר והתעשייה נגע בהן בנאומו, אך אני חושב שסן הדין היה אילו היינו מבקשים לשמוע את ההצעות הקונקרטיות שעליהן התבסס בנאמו של השר ברדיו. שר המסחר והתעשייה אמר, "נתבע מהחקלאות הקיימת הרחבת הייצור וניצול מכסימלי של הייצור החדש שלה." היינו רוצים לדעת, כיצד, באיזה אמצעים, באיזו מדיניות, יתגשם דבר זה?

שר המסחר והתעשייה דבר על-כך שיש להטיל על החקלאות ליצור בארץ כל דבר שרק אפשרי, שבעבר הבאנוהו מהחוץ. זו היא גם כן בעיה של עידוד, של הפרדת המחירים, בין המחיר היקר בלירות של הדברים שאנו מייצרים, ובין המחיר הזול יותר, להלכה, בחישוב מטבע-זר לעומת הדברים שאנו מביאים מהחוץ. היינו רוצים לדעת מהי המדיניות של השר בשטח זה. האם חל שינוי, ובמה הוא מתבטא?

דובר גם על בעיית הלחם. זו היא שאלה מפורטת יותר, כי בזמנו היה ויכוח על צורת הלחם. רצינו לדעת מהי עמדת משרד המסחר והתעשייה בענין זה.

ועדת הכלכלה  
5.11.1951

אחר-כך עמדה בעית השוק השחור. היינו רוצים לדעת מה הן התכניות החדשות שלא התקיימו בהן עד עכשיו, מכיון שלכל הדעות, התכניות שהוצאו לפועל עד עתה לא הצליחו, למזלנו שר המסחר והתעסיה הוא גם שר המסמטים, ועל כן היינו רוצים לנסוע ספיר גם על הצד השיפוטי של בעיה זו.

שר המסחר והתעסיה דיבר גם על צורת סיתוף הציבור בפיקוח. היינו רוצים לנסוע מה הן התכניות המפורטות ביחס לכך.

אני סבור, שאלו הן הנקודות הכלליות

המסתלנות בדיון שלנו.

אני מציע, שעכשיו לעבור לסאלות.

ס. לביא:

אני חושב שמוטב, שהסאלות תוצגנה לאחר דברי שר המסחר והתעסיה. אולם, אם ישנם חילוקי-דעות, אעמיד את הצעת חבר הכנסת לביא להצבעה.

היו"ר ס. בנטוב:

### הצבעה

בעד הצעת חבר הכנסת לביא - 4  
נגד - 6

### החצעה בדרתה

שר המסחר והתעסיה - ד. יוסף: רבותי, אני ניגש לעניינים כאילו הוצגתי על ידי ועדת הכלכלה לסיחה בלי כל קשר עם איזה תפקיד שהוטל עליכם על ידי הכנסת.

אני רוצה בראשית דברי להגיד, שאינני יכול להסכים לכך, שאם השר מודיע הודעה כדיו, כמו, ש"סנביא" לידי כך שהפריע לא שוק, מפני שלא מצאנו לבחון לאסוף אותו, יטווק בעתיד, מוכנה בידי כבר הירופה לכך. אין בידי כל תרופה לכל דבר שאמרתי. ציינתי בעיות והדגשתי את כוונתי להסתדל למצוא דרך לפתור אותן. אין זאת אומרת, שהפתרון כבר נמצא בידי, אבל לפני סנביע לסצב סבו נעסוד עוד הפעם בפני בעיה כזאת, סטרדי יתן דעתו עליה ויסתדל למצוא לה פתרון. אל תראו בזה השתמטות סחטוב. ישנם דברים שיש לי בסוחי מחשבות עליהם, אבל אינני מוכן לומר אותן עד שלא אבדוק אותן ואהיה מסוכנע שהן ניתבות לביצוע. אולם, אני יודע שהבעיה קיימת, אני יודע וסופה עלינו למצוא לה פתרון - אני מקווה שנמצא פתרון.

לעצם העניינים, נדמה לי שיטבן כאן דעות קבועות, אני רואה אותן סתוך הסאלות שהוגשו לי בכתב. הסצב איננו כזה, סכוח עליון קבע סזהו התפריט סצריך להיות, ועכשיו אגיד לכם מה יש לי ומה אין לי, או מה יהיה לי, אין דבר כזה. כאשר הייתי שר האספקה וקקיצוב לפני שלש שבנים, עברתי יחד עם מוסחים תפריט, שאותו השתדלתי להוציא לפועל. היום, כאשר אני ניגש סחדס לעבר לי תפריט, ישנם דברים שאסלב, כי: א. החיית הוכיחו דברים מסויימים; ב. היהודים בארץ הוכיחו שיש להם דרישות מסויימות; ג. הם הוכיחו שהם אינם הולכים בנקל כל-כך לסינויים בדרכי האכילה שלהם, כפי סזה קרה בארצות אחרות; ד. סצבנו הכספי סונה, ואף הסצב בעולם הוא סונה. לסל: סוכר היה זול הרבה יותר מאשר היום, אנו עושים חסכון, סזהו סצרך זול מאד בהסוואה לערך תזונתי שיטבו בו. היה לי תמיד ויכוח עם האוצר, כאשר באנו ודרסנו סוכר, הם טענו סזהו לוקסוס; אני השתדלתי לסכנע אותם כי זהו סזון זול, כי זה נותן כוח-עבודה, קלוריות, ובטחיר סזה עליה אז, זה היה סצרך זול והיה כדאי לתת אותו זותר סאיזה סצרך אחר. היום אומרים לי לסל סאצרך לעשות דביזיה מסויימת לגבי סצרכים מסויימים, כי המחירים הסתבו. אני צריך עדיין ללמוד את כל העניין הזה. אין כאן גישה אבסטרקטית אבסולוטית. אין זה כך, סבסוכר יטבו ערך תזונתי סאיננו בסצרך אחר. אותו ערך תזונתי אפסר למצוא בסצרכים אחרים, אפסר לחיות בלי סוכר אם אוכלים דברים אחרים, שיש גם אותו ערך תזונתי. ביקסתי את אחד הסוכחים לתזונה סארצות הברית שיבוא לכאן, כי אני רוצה לסבת אותו ולבחון באופן יסודי את התפריט. אני רוצה להשתדל, בססיבות של היום בעולם ובארץ, להגיע לתפריט הרצוי שלנו. זאת עדיין לא הספקנו לעשות, ולכן אם אתה שואל סכנז מהו סצבנו בחדשים הקרובים ביחס לתפריט,

שר המסחר והתעשייה - ד. יוסף:

עדיין איננו יודעים אותו, כי אין לנו עוד תפריט שאני מוכן לסמוך את ידי עליו. אולם, הוא יהיה בזמן הקרוב ביותר. אנו עובדים עליו. אנו מצוים, מתוך היריעות הכלליות שלנו על מה שנחוץ לציבור בדרך-כלל, בכדי להשתדל: א. להבטיח שהציבור יקבל את היבטים של 2500 קלוריות; ב. שהציבור יהיה שבע ויהיה לו כוח עבודה, להבטיח תפריט-מינימום. אולם, עניינים אלה הם דינאמיים; אם אני יכול לתת היום יותר סמן - אתן יותר. אם בחודש הבא יהיה לי פחות סמן ויותר מטען אחר - אתן יותר מטען אחר ופחות סמן, כי אנו נמצאים במצב של מטען גשש, הוא קטן מאוד, ולא כל דבר אפשר להביא באותה מהירות מחוץ-לארץ כי ישנם ק"ן דברים שצריך להביא מהפיליפינים, ישנם דברים שצריך להביא מהולנד. מטעם אחד מגיעים המצרכים תוך שבועיים-שלושה, ומטעם שני זה יכול לקחת חדשים וחצי. בתקופה הקרובה, עד אשר ניכנס לתלם של חיים מסודרים יותר, נחיה לפי היכולת, ונשתדל להבטיח שהציבור יקבל המינימום הדרוש לו.

בנוגע לחודש נובמבר, הנכם יודעים מה שהבטחנו לציבור. יש לי כל היסוד להאמין שבקיים הבטחה זו במלואה, ללא כל פגיעה. בנוגע לחודש דצמבר, חושבני שיהיה זה בלתי אפשרי להגיד כבר היום מה נעשה אז. יתכן שנצליח בכמה דברים, ואפשר יהיה להיטיב את המצב. לפני סוף החודש אבחון את המצב, אראה מה הצלחנו לעשות ולפי זאת נודיע על המצב ביחס לדצמבר. אני חושב, שכן יהיה גם לגבי ינואר, אולם, אני מאמין שלגבי התקופה שלאחר חודש ינואר נוכל להגיע למצב שבו אדע מה אנו צריכים לתת, אדע מה הם הכספים העומדי לרשותי לפחות לתקופה של 6 חדשים מראש, ועל יסוד זה אוכל לבנות תפריט מדויק פחות או יותר וקבוע מראש. אז יסמך לבוא ולהודיע לכם מה בדעתנו לעשות.

אני רוצה להגיד דבר אחד - ואני רוצה להזהר מלהתחייב - בכל-עופן, אושר לכם את כוונותי, והן, שאצלי לא תהיינה שום מנות פיקטיביות. אינני מאמין בהגהלת חסכוניות. אני מאמין בהספקת מנות. אם לא אוכל לתת לציבור אלף גרם מטען סטויים, אלא רק 800 גרם, אני בוחר להגיד לו שהחודש אתן לו 800 גרם, ואם בחודש הבא אוכל לתת לו 1200 גרם - אתן. אינני חושב שזוהי שיטה טובה לנהל חסכוניות עם הציבור. אני חושב שזה טוב לעצבים של הציבור להבטיח רק מה שאפשר לתת. אחת הצרות שלנו היא העצבנות שהכניסו לציבור בעזרת עיתונים סטויים שרואים זאת לעצמם כחובה קדושה. אינני רוצה לומר שיש להם מנחה שלילית וכוונה רעה. עיתון אחד, ל של, הודיע ביחס לדברי ברדיו, שועדת שרים עברה על כל דברי, ראש הממשלה עבר עליהם פעמיים. לא דוברים ולא יער. ועדת שרים לא ראתה את דבריו. נכון שיטבתי עם ועדה זו, אבל הם לא קראו את דברי לפני שסידרתי אותם. עיתון אחר כתב, שהיה בנאוו דבר אחד שהוצאתי אותו בשעת הסידור. זה לא היה. אולם, אי-אפשר לומר להכחיש. אצטרך לעזוב את כל העבודה כדי לנהל מסדר של הכחשות על כל מה שנכתב בעיתונים.

אולם, ברצוני להשתדל לא לנהל חסכוניות עם הציבור, אלא לדעת מה שאוכל לתת לו, וזאת לתת לו. אין מה להגיד שאם נקבל בסהרה את ההענקה זה יקל עלינו מאוד, כי אנו מקוים שנוכל להקציב מסכום זה 17 מיליון דולר למצרכי מזון. בסבילי, זהו מסכום גדול מאוד כעת.

לאיזו תקופה ?

י. ספיר:

ההענקה היא עד לסוף חודש יולי.

שר המסחר והתעשייה:

אחרי יודעים שלפי הערכה כללית שלנו אנו זקוקים בשביל מזון - אינני מדבר על מספוא - כ-7 מיליון דולר לחודש. במצב בו אנו נמצאים כעת, הייתי מסתמך מאוד לקבל 5 מיליון דולר לחס.

שר המסחר והתעסיה - ד. יוסף:

אבל בפילון 7 מיליון דולר לחודש, זה כבר לחודשיים וחצי, אבל זה לא רק לחודשיים וחצי, אילו יכולתי לקנות בבת אחת לחודשיים וחצי ולהביא את המצרכים, יכולתי להסתדר איך-שהוא. אבל כשיש לך מיליון דולר, אתה יכול להוציא יותר, כי חלק אתה מסלם, חלק אתה מקבל במדראי סחור, אשראי של 17 מיליון דולר אצל כוחר, זה הרבה יותר מ-17 מיליון דולר למעשה. אילו קיבלתי את 17 מיליון הדולר הייתי פותח את עיני. זה היה מסנה את פני מדבריי. אני מקווה שבקבל זאת בטהרה.

היו"ר מ. כנסוב:

את הסכום הזה צריך להוציא כולו באדיקה?

אין חובה להוציא את כל הסכום באדיקה, אנו נקנה את המצרכים באחת מקומות שאנו

שר המסחר והתעסיה - ד. יוסף:

קונים תמיד.

אתה מדבר על 17 מיליון דולר שהם 25% מההענקת, ושר האוצר רוצה על 50%.

ד. פרלמסטיין:

הוא דיבר על חלק ומספוא, שעליהם אנו מוציאים כ-18 מיליון דולר בשנה.

שר המסחר והתעסיה - ד. יוסף:

היו"ר טאל איתי לסה התכוונתי כאשר

דיברתי על מזון בסוככים מינימליים וללא סכסוך זה.

אני חושב שאין זה סוד שאיננו מהחסידים הגדולים של היבוא ללא תשלום, לא מתוך כך שאני מתנגד לדבר זה באופן עקרוני, אלא מתוך כך שחשתי - ונראה לי שהחששות שלי הוכחו במידה רבה - שזה סקוראים "יבוא ללא תשלום" על-פי-רוב זה לא יבוא ללא תשלום, אלא חתירה תחת הלירה שלנו. אבל אין זאת אפסות שזהו המצב בכל המקרים, ואין זאת אפסות שאי-אפשר למצוא מקרים כנתיב באת לא יבוא ללא תשלום. אני רוצה לחפש מקרים כאלה. במסדר הקודם היתה לי הצעה אחת מיהודי פרסי שרצה לתת לנו פירות מיובשים, אבל הוא דרש מחיר פנטסטי. כפי שאמרת, אין זאת אפסות שאי-אפשר למצוא מקרים כנתיב, סאלום היהודי ירוח יפה, ואולי בסבב שלנו נהיה מוכנים לתת לו רוח יפה, אבל לא פנטסטי. יכול להיות שבסבב מקרים כאלה. עתה אנו עושים בפני אפסדות כזאת ביחס לגבינה שבקבל על-ידי חוזה-חליפין תכורת כחורה שלנו.

ועתה, לענין הרחבת הייצור. אני חושב שמסתם המסעלה ברורה - אנו מוכרחים לעודד את החקלאות, להרחיב את הייצור. אני מודה ומתוודה: איננו רואים את החקלאות שלנו כפי שרואים אותה בארץ אחרת. אנו תמיד ראינו את החקלאות שלנו כחלק מהציבור הסוכן ללכת בראש המסעלה וסוכן להביא קרבנות בסביל המדינה, ולא רק מתוך שיקול מסחרי גרידא, וכאשר המסעלה פונה אל החקלאות - היא נכזבת. אנו סבורים שפותר למסעלה ישראל מתבוע מהחקלאות שלנו באופן, שפולי בארץ אחרת אינם עושים זאת, ואינם בטאים לעשות זאת, כי אנו יודעים שהחקלאות שלנו היא אחרת. יהודים שאלכו לחקלאות ידעו כי לא ירווחו מזה. הם הלכו לחקלאות על פי רוב מתוך הכרה ומוך רצון לתרום תרומה לבנין הארץ. אנו סבורים שיש נבוא לחקלאות ונגיד: רבותי, לה יתכן להביא סחור-לארץ קטניות כאשר אתם יכולים לגדל אותן, ואנו תובעים סכום לגדל זאת גם כשאינן זה ניתן רוח גדול. אנו סבורים שהחקלאים לא יגידו לנו: אין זה מעסקם, אלא יבינו שזה נחוץ למדינה, והם יהיו מוכנים להביא קרבן זה כדי שהביאו עד היום.

אני עודר בפני בעיה נחרת בקטר עם החקלאות שלנו. בשנה זו גבתנו 10 אלפים דונם בטנים. אם נצליח לקבל את כל היבול, זה יכול לספק סמן לכל הציבור לפחות לסבועיים. בשבילנו מספקת סמן לסבועיים זה דבר לא קטן. אנו רוצים לקבוע לנו מחיר של 250-300 לירות הטובה, ולדעת זהו סכום עצום, כי בחור-לארץ עולה סונה 85 לירות. אבל הם יודעים, שאם יתנו את הבטנים לפיצוח, הם יקבלו את 800-900 לירות הטובה. אינני חושב, אם כי זה נכון שאלה שפצחים מקבלים את הערך התזונתי של הבטנים - אבל הם נעשה שלא כולם מפצחים, ואני, למשל,

## שר המסחר והתעשייה - ד. יוסף:

אינני ספצח גרעינים - סצריך לספור את הנסכים לפיצוח, אלא נראה לי שיותר טוב להסתמס בשכן. גם זהו ענין הנוגע לחקלאות. חולבני, שכאן צריך לאות מה עתיד, ולפיכך להתנהג. אולם, לא נסתפק בהספת סוכר לחקלאים בלבד. אנו רוצים לעודד אותם על ידי כך שניתן להם מחירים מתקבלים על הדעת. באתי להסכם עם שר החקלאות, שהמחירים ייקבעו במשותף על ידי משרד החקלאות ומשרד על יסוד הנתונים שהמשרד שלו יעבד ויניס - גם אצלנו ישנם מוסכים לקביעת הנתונים - ואם לא נבוא לידי הסכם, השר המסחר, מר נפתלי, יכריע בינינו. הגישה ברורה. הוא כשר החקלאות, צריך לדאוג לחקלאי שיקבל מה שמגיע לו בלי שיפסיד אף פרוטה; משרדו כנא-כוח הציבור הרחב מתפקידו. למנוע שהציבור יישלם מחירים סופרזים, ואם יהיו חילוקי-דעות - השר נפתלי יישב אתנו ויכריע, ואז תהיה זו החלטת הממשלה. דבר זה יבטיח לחקלאות שיהיה דיון מלא אשר לוקח בחשבון את הדיסטנציות וזכותם כיצרנים. יש מן הצדק בתביעות החקלאים עד עכשיו. החקלאי-היצרן לא קיבל את מלוא חלקו, וזה כי הציבור הרחב שילם מחירים גבוהים, כי חלק ניכר הלך לתיווך. אני חושב שכאן צריך לחפש תיקון אם זה ביחס להובלה, אם ביחס לתיווך ואם ביחס לשיווק. אינני סוכן לומר שהמחיר לצרכן הוא נצוץ. אני חושב שהוא מחיר גבוה, אם לדבר באופן אובייקטיבי, אבל מה שהיה גבוה לפני 3 חדשים, היום כבר אינו גבוה.

בטלתי מה הן התכניות החדשות ביחס לסוק-החור. רבותי, אין זה רק ענין של תכניות חדשות. אתם יודעים שלפני כשנה פיצלו את הפיקוח, שעד אז היה מרוכז. סאז הוכיח הנסיון שהפיקוח ירד, ואנו רוצים שוב לרכז את הפיקוח, לקבל משה גדול של פקחים, עד כדי 900, ונשתדל לגשתם-סנה-מרץ ל חזרת הפיקוח השלם. אני רוצה לומר, כי בדעתי לעשות נסיון נואם להעמיד את הפיקוח על בסיס של גישה ציבורית. יבתי כבר עם הצמרת של אנשי הפיקוח, שאני הוצה להטיל עליהם את התפקיד והשתדלתי להסביר להם, למה אינני רואה שזה טוב שהמשרד תספול בפיקוח מסוץ לחלקים מסוייסי. פקח בעיני איננו סוטר. גישתו איננה צריכה להיות כזאת של סוטר. קודם כל הוא איס סצריך לעזור לציבור, לעקרת-הבית, לחנווני - כי ישנם מקרים שהחנווני איננו אסם, כל אם החנווני היה צריך לרוץ 4-5 פעמים לשוק לקבל את הסצרך ולא קיבל, אין זו אסמתו שלא פתח את חנותו לפני 11 ובינתיים עסדו עקרות-הבית בתור. הפקח צריך לדעת זאת ולהגיד לסמונה עליו בכדי שנוכל לתקן זאת. הוא גם צריך לעזור לחנווני בדור אחרת. כי ישנם חנוונים שאינם יודעים להסדיר את עבודתם. יש לי מחשבות כיצד לקצר את זמן העמידה בתור של האסה. זה ענין של סידור בתוך החנויות. אם החנווני ידע שהוא צריך לחלק לכל לקוח שלו חצי קילו אורז, הוא יכול להכין לו חצי סעה קודם חבילות של חצי קילו, ואז הוא יכול לחלקן אותן בפחות זמן. הפקח אינו צריך להופיע כסוטר. צריך שתהיה לו עצן בוחנת. ישנם מקרים, שהירקן נותן לקונה ירקנת רקובים בשעה שאין לו רשות לעשות זאת, כי בחישוב ישנו חלק בשביל פסולת, אשר היה גם בימים כתיקונם, אבל עתה מסתמס הסוכר מאסתלה זו - כך נתנו לי. אולם, סצד שני, יכול להיות מקרה שהוא קיבל ארגז רקוב, אז הפקח יהיה שם ויגיד לו שלא יסכור, אך הוא לא יפסיד, כי הפקח יכרר זאת אצל הסיטונאי ואם הסיטונאי יגיד שקיבל כך מהיכר, יכררו זאת אצל האזכר. פיקוח אינו רק תפקיד משרתי, מתפקיד הפיקוח הוא להחזיר למסחר את האגיונות שחסרה לו, כי איכר ישר לא יעשה דבר כזה, ואם הוא לא יעשה, הסיטונאי לא יעשה, ואם הסיטונאי לא יעשה - החנווני לא יעשה.

אתן דוגמא הפוכה במקרה שהחנווני מקבל

סחורה טובה והופך אותה לסחורה רעה, שלוקחים חלב ומוסיפים לו סיס. אם כן, אפשר להוסיף בכל מקום; האיכר יכול להוסיף, הסיטונאי והסוכר בדחוב, ואנו חייבים לסמור בכל מקום. אלה הם התפקידים האסוניים של הפקח.

השאלה היא, אם ישנם פקחים כאלה?

י. ספיר:

שר המסחר והתעשייה - ד. יוסף: מר ספיר, כאשר עבדתי עם 350 פקחים, הייתי סוכן לתת להם את יד ימיני בעד 250. אז עברו הפקחים שלנו קודם של 30 הרצאות בכדי שילמדו כיצד לפקח. אינני יודע אם יש משרד אחר תדינה שעתה כך בעובדים שלו.

אני בעצמי הרציתי שלט פעמים לפני למעלה מ-200 מקחים.

מה היתה מטכורתם ?

סימני:

סר הספח והתעלה :  
מטכורתם היתה נמוכה, כי אני אסם, היות ואני יהודי טוור, לי יקרה כל פרוטה של המדינה. אחרי המטכורים אחרים קבלו הפקידים מטכורת גבוהה יותר מאלה שקיבלו הפקידים במטכורי הם התהלכו בהרגשה שאני טר רע. אני חשתי שכולנו היינו צריכים לרצות להסתפק בפחות. כעת הפקחים מקבלים יותר ויקבלו יותר מאשר קבלו אז. גם הסיבות האובייקטיביות מחייבות שהם יקבלו יותר. המטכלה תשלם לפקחים כפי יכולתה לשלם לפקיד אחראי אחר. אני חושב שהפקח אינו גרוע מכל מקיד אחר.

אנו ניגשים לענין זה באותה גישה גם עתה. כל פקח יצטרך לעבור קורסים. נספיק אותם, נעודד אותם ונכוון אותם איך לשרת את הציבור, איך לשרת את המסחר, ובנוסף לזה איך לתפוס את העבירות. גם זה הוא חלק מעבודתם, וחלק לא קטן, אבל הם אינם רק טוורים. אני רוצה לומר לכם, שעד כמה שנדמה לכם שאתם יודעים מה נעשה בטוק-הסחר, אין לכם מושג לאיזה שפל ירדנו בענין הטוק-הסחר, בהתנהגותם של התעשיינים, חנווניים, ירקנים ואנשי ציבור, שבעבר היו אנשים הגונים. אני טאטין סזו היא מחלה שתקפה אותנו, כי איני יכול לפסול אחוז כל כך גדול מהיהודי הארץ. אנו מוכרחים להסתדל לרפא מחלה זו. אני חושב שזה ניתן. לא צריך לתת דוגמאות רבות, ניקח רק את ענין "הסקריפ". מה קרה כאן ?+ כאשר התחלנו לדבר על כך, אני טאינני בלהב לכל ענין החבילות והייתי בוחר שכולנו נאכל מה שיש, אבל יחד עם זאת אני מבין שאין זה אסון אם למישהו יש אח בארצות-הברית יקבל מסנו חבילה. אני אז הנהגתי, עד אשר הכריחו אותי לסנות זאת - חבילות של לא יותר מ-25 ק"ג למטכחה לחדש, כי אמרתי 25 ק"ג נוסף למנות אי אפשר כמעט לאכול ואז, או טזה מתקלקל, או טהולך לטוק השחר. באתי. איפוא, ואמרתי : אם כך, נסתדל שהמטכלה תרויח מזה. לטט טהיוציאו את כל הדולרים בחוץ-לארץ, יטלחו את הדולרים לכאן ונגיד לחברות שהן צריכות לקנות מחוץ לארץ. זה היה תבסס של הסקריפ, ובאמת הסלנו עליהם את החובה להוציא 42% בארץ. זו היתה המטרה. הכוונה היתה טובה וטועילה למדינה. אולם, מה קרה ? פתאום אנו רואים שהכנסות המדינה מסטבע חוץ מתיירים ירדו פלאים, כי התיירים במקום למסור את הדולרים למטכלה, מביאים אתם סקריפים, ובכל בית-סלון ישנם יהודים טובים המבקשים לקנות סקריפים. אני רוצה לתת לכם דוגמה עד היכן הגיעו יהודים שכל ימי חייתם היו יהודים ציונים וטעונינים בבנין הארץ, והם אינם נותנים לעצמם דין-וחשבון עלומעטיהם, כי באים יהודים מקומיים ועושים זאת בשעה שהם חושכים שכל יהודי בישראל הוא בסדר, ואם הם עושים זאת, הרי זה בוראי בסדר. חברות הסקריפים מקבלות את הרווחים שלהן בדולרים. הכוונה היתה להכניס אותם לתוך מטכרת, אבל היהודים שלנו מצאו דרך לצאת מהמטכרת. איני חושב שאפשר להשאיר את המצב כפי שהוא. אנו נצטרך לתקנו.

כאשר ניגשים לפיקוח סחריים בזה סמרכזים את הפיקוח ומכנינים טנגנון יעיל. התחלתי להטגט עם הצבור, והצענו לציבור להעמיד לרשותנו 10,000 אנשי ציבור לעזור לנו במטכירה על הטוק-הסחר. חלקנו את הארץ ל-480 רובעים ומכל רובע אנו מבקשים שיטנו לנו 20 איט, טיעמידו את עצמם כמתנדבים לרשות עבודה זו. הם יהיו הפקחים בחנויות ברובע שלהם ויביאו להם סטל טיוחד שהם פועלים בטט המטכלה בענין זה. אני טבור טנגיע לכך, טנקבל כ-10,000 איט. קיבלתי הגטכחה טארגון ותיקי ההגנה טיעמדו לרשותנו. אני פונה למטכר האזרחי טהיה בתל-אביב, פניתי למטכר העט טהיה בירוסלים והם הבטיחו לי את עזרתם. פניתי לכל ארגוני הנשים. הם יטבו אתי וכולט הביעו את נכונותם לעזור. הזמנתי גם את האיגודים הקצועיים. פניתי להסתדרות וזו טלחה את נציגיה. אני רוצה לרתות לפעול זו את כל החובנים טרק ירצו לעזור. אני טקוה טלענין זה אקבל את תמיכת הכנסת, והפעם לא יהיו טענות כלפי מטכרי, טאיננו מסתפים את הציבור. פתחתי את הדלת לרווחה והיא פתוחה לכל ויכפין.

הודעתי על כך ברדיו, בעתונות ואני מודיע לכם, לקחתי 200 פקחים והטלתי עליהם רק תפקיד אחד - לעבוד יחד עם 10,000 אנשי ציבור אלה.

יסנו עד נוסף לפיקוח. אנו צריכים לשלוח

אנשים לבתי-החרושת על-מנת שיסמרו שלא יכניסו, למשל, קרטון במקום עור בתוך הסוליה. אני רוצה לומר דבר, שאני יודע שאולי יפגע בסיסתי, אבל אני מומר זאת בפה שלא ובסלוא האחריות. זו היא בוסה והרפה הכוללת מיצרים בארץ ורוצים למכור לציבור. איני יודע מדוע זה כך, הפרוקורטור טובים, הירקות טובים. אני החלטתי שללא רחמים אסגור מקומות הפייזרים תוצרת גרועה, כי אין לכן כל הצדקה. יכולתי להגיד אילו היצור היה אומר לי שלא אתית כל-כך נוקטה ביחס לסחירים, אבל התוצרת צריכה להיות טובה ולא מתחבב בזה. אם בעל בית-חרושת כזה יהיה זקן, עולה או נכה. אני אזהיר אותם, ואם מתפוס אותו טעם מנספת אחרי האזהרה, אסגור את בית-החרושת שלו, פשוט לא אתן לו הקצבה.

אני רוצה לעבד מה שקוראים בלועזית "פיוור פורד אקט". קיימות תקנות מספר כאלה, אבל אין סמורים עליהן. אני רוצה שכאן יהיה מה שיסנו בארצות אחרות שעל כל קופסה יודפס התוכן, מה יסנו בקופסה, ואחר-כך עושים אנליזה חיסמית, ואם ישנם חיסמילים שלא הודיעו עליהם, זו היא עברה, כי זהו בזבוז במטבע-חוק; פח עולה לנו מטבע-חוק, הובלה עולה לנו מטבע-חוק.

לגבי הצד הסיפורי, בפגשתי היום עם נסיא בית-הדין העליון וחבר הסופטים. היתה לי שיחה ידידותית מאוד, ואני מקוה שזה יועיל. הסמטלה עומדת להגיש לכנסת בימים הקרובים חוק לבתי-דין מיוחדים לטיפול מהיר בכל מיני עבירות, לא רק על פיקוח אלא גם על תבועה, איפה שדרושה החלטת הדין. בדעתנו להציע טופס אחד לבית-דין כזה. אין זאת אומרת שבבטל את בתי-הדין הקיימים על-שני אזרחים. אבל אני מוכרח להגיד לכם, שלצערי הרב, עד עכשו בתי-דין אלה לא הצליחו מכסה טעמים קודם-כל האזרחים אינם עומדים לרשות הסמטלה, אתה קובע ישיבה, אתה טומין עדים ובבקר מצלצל האזרח שאינו יכול לנא. הסופט שבטל זמן, העדים שבטלים זמן ולא יצא מזה ולא כלום. דבר זה אינו קורה פעם אחת, אלא פעמים רבות. טעם שני - כאשר באים לדיון, בשביל האזרח זה היא הזדמנות מספספים, הוא מתחיל להתוכח עם הסופט על חוק זה או אחר ודורש הסברים. כאשר מגיעים לפסק-הדין, דוקא אנשים אלה הסובלים מהשוק-הסחור, חשבתו שיחסיירו בדין, אך לא כן הוא. איני מוכן להגיד שאני מוותר על נסיון זה, אבל כבר ברור לי כשטס שאני מוכרחים להקים בתי-דין עם סופטים מיוחדים. אולם, גם הסופטים המקצועיים, לדעתי, אינם מפלאים את תפקידם כראוי, כי ישנם מקרים שאינם מחמירים בעצובם, אינם נותנים מאמר על אף דרישת הסניגור של הנאסם, והיו מקרים כאלה. אני חושב, שנצליח למצוא סופטים שירצו לבקר את הנגע הזה. ולבסוף, אני סבור, אני מקוה שבכל-זאת גיע לכך שבסביר במידה רבה את השוק-הסחור.

היו"ר מ. בנטוב: ועתה אנו עוברים לשאלות.

ש. לביא: שמענו ספי הסר, שמגדלים 10,000 דונם בוטנים אשר יכולים יספיק לאספקת שמן לאוכלוסיה למסך טבועים. מדוע אי אפשר לגדל בוטנים שיבולו יספיק לאספקת השמן לכל האוכלוסיה למסך כל חפצה?

שמעתי שכל עובדי הסזון, אם זה בבתי-הקירור, אם זה ב"תבונה" המסביר או סוסד אחר, מקבלים מנות נוספות. הימתי רוצה לדעת מהי מידת האמת בשמועה זו?

מדוע אין מבטלים את ההקצבת למטיבות ולסעודות?

מדוע אין מפסיקים את הנסיעות הרבות בארץ ולחוק-לארץ?

מדוע מאפשרים לכל מי שרוצה, לכל-מי שיש המלצה, לנסוע ללסונך בחוק-לארץ?

מא/אר

מדוע אין אוספים גרוטאות כמו : טכני גילוח,

נייר עתונים ?

ב. אביאל:

הסר הרחיב את הדבור על נושאים מאד מענינים אבל לא אחז את השור בקרניו. מדוע, במקום לבוציא אנרגיה כל-כך רבה על פקחים, לא יחשוב שר המסחר והתעסלה כיצד להגדיל את ייצור המזונות ?

סמענו ספי נציגים מוסמכים של החקלאים, שאילו היו קובעים מחירים סמאיים לייצור החקלאי והתעסיתי, אילו היו מבטיחים מינימום לעורך של הייצור, יש אפשרות לגדל במדינת-ישראל ירקות בספע ומספיק לכולם, ואז לא יהיה צורך בקיצוב.

היה כדאי לסמוע את הדעת השב באיזו מידה ירדה תפוקת הייצור התעסיתי של המזונות בשנת יולי 1950/51 בהשוואה ליולי 1949/50, ומה הן הסיבות לכך ?

כיצד מתכוון הסר לדאוג לכך שחמרי הגלם לתעסית מזון יגיעו בצורה אחרת מאשר הגיעו עד כה ?

מה דעתו של הסר על מתן אפשרות של סיווק חפסי לחקלאים בסידה שהם יעלו על המכסה שתיקבע להם על-ידי הממשלה, כדי על-ידי כך לעודד את הייצור החקלאי ?

מה דעתו של הסר על ייצור מזונות תעסיתי לאותם תעשיינים המוכנים לייצור מכסה גדולה ליצוא בלי שהם ידרשו מסבע-זר מהמדינה, אבל תמורת זאת הם ידרשו שחלק מהמסבע הזר יורסה להם להביא הנה בצורת סחורות אחרות שיוכלו למכור אותן בצורה שתכניס להם רווח ?

י. ספיר:

הסר דיבר על כך שאי אפשר לקבוע תפריט מראש. אלא הדברים מכוונים לכך שבמקום יותר סמן יקבלו יותר מרגינה, זה במסגרת של חלוקה מסוימת. אבל האם יתואר שאפשר לבנות איזו תכנית של אספקה, והאם אפשר להניח שהציבור יוכל להסתגל למצב מסוים, מבלי שתהיה יציבות ?

סר המסחר והתעסיה:

אחא לא הבינות נכון את דברי. אני אמרתי שכרגע אין תפריט, כרגע אנו צריכים להתמסס במה שיש, אבל בחדשים אלה נכין תפריט.

י. ספיר:

במסב המסבע העומד כיום לרשות מסדר המסחר והתעסיה לאספקת המזון, טוב עומדת השאלה : אם אין אפשרות נוספת להגדלת סכום מסבע הזר, האם אין זה מחייב שנוי השיטה ?

הכלכלה האם מסדר המסחר והתעסיה עומד לדון בהצעה שהובאה לפני ועדה בנכנסת הראשונה בדבר שני טווקים ?

הסר דבר כאן על כך שהחקלאי קבל מחיר בסוף והצרכן סילם מחיר גבוה. כאן מתעוררת שאלה מיוחדת, בסיווק שלנו, עד הקמעונאי יטנס גורמים טובים, והמחיר לחקלאי עובר ביקורת ישירה של תנובה, טנא וגורמים אחרים. האם המחיר שהסיג גורם מאורגן כזה בסוף היה גם הוא גבוה, ולעומת זה המחיר שהוא סילם לצרכן היה נמוך, או שזה רק במקרים בודדים לחקלאים בודדים ? כאן ישנה סתירה בין הדברים, כי בסיווק מאורגן, אחת מן הסתים : או שהמחירים הרשמיים נמוכים וגם הסיווק הלגיטימי מסאיר לחקלאים מחיר נמוך, או שיטנו ליקוי אחד. העובדה שהמחיר לחקלאי הוא נמוך והמחיר לצרכן גבוה, אינה מזדהה עם אפשרות של קביעת הענינים.

בקשר עם מבצע עזרת הציבור למלחמה  
בסוק הסחור האם בפניה לפועלות הפועלים, מבלי לפנות לגורמים אחרים,  
אין מסוג פגם וליקוי לגבי האסמופפירה שצריכה להוצר בכל המלחמה בגד  
הסוק הסחור, ואני מדבר מתוך בסיון מסויס?

ס. אונא:

רציתי לשאול לכיוון הדברים שכבר נאסרו  
אבל מתוך אספקט אחר. הסר אשר שהסכום הנחוצ  
למזון הוא 7 מיליון דולר לחדש, והוסיף שהיה מאושר אילו היה מקבל 5 מיליון  
דולר. אנו שמענו במקום אחר, שהסכום הוא 3,5 מיליון דולר. אם כן יש  
כאן סתם ברור מאד, ויש כאן קשר בין הסכום העומד לרשותו לקבוע את סנות  
המינימום, ובין הסכום שנחוצ בכלי להבטיח מינימום זה. מאידך, אשר הסר -  
ואני חושב שזו היא פוליטיקה נכונה מאד - שלא תהינה סנות מקסימיות. אני  
חושב שזהו אחד היסודות שהממשלה צריכה להתבסס עליהם. אבל המסקנה ההגיונית  
סכן היא, שהסנות צריכות להיות קטנות יותר ממה שהיו צריכות להיות אילו  
עמדו לרשות המסרד 7 מיליון לירות לחדש. ברור הדבר שסנות המינימום לא

תכסינה את מה שנחוצ, ויהיה חלק שיהיה חפסי. האם זו היא הכוונה ?  
מתוך כך מתעוררת כל השאלות שהוסמעו כאן ביחס לסוק הסני.

הוזכר כאן ענין הבוטנים. לי סופר, שבאו  
מעריכים להעריך את היבולים ואסרו; אתה צריך לפסוד 100 ק"ג לדונם, אם כי  
היה ברור שהיבול מסתם זה הוא 200 ק"ג לדונם. האם זו היא שיטה קבועה  
או שזה מקרה ? אם זאת שיטה, הרי שאז צריכים להיות 2 סוקים, ואם אין  
יחידה שיטה, הרי זה בהחלט לא נכון.

ביחס למלחמה בסוק הסחור, אני חושב שהתכנית  
היא טובה מאד ומתקבלת על הדעת, אלא שהנקודה העיקרית, לדעתי, אינה ברורה.  
מקור הסוק הסחור הוא בזה שאין די מצרכים. עד עכשו חשבו שאפשר באיזה  
אופן להתגבר על ידי חלוקה שלמה וכל-ידי הבטחת מינימום. אם זה לא ניתן,  
אינני סבור שהמלחמה בסוק הסחור תצליח לעקוד בצע זה באמצעים אדמיניסטרטי-  
ביים בלבד, ואז טוב עולה התכנית של הגברת הייצור.

עוד הערה, אשר לדעתי חשובה מאד ביחס  
לסוק הסחור, וזה הוא האסון של הציבור, שלא תהינה הפליות. לכיא דיבר  
על עובדי מזון. לי נודע - ואני שואל זאת כשאלה, אם כי קבלתי זאת ממקור  
די מוסמך - שעובדי מסרד המזון מקבלים רשימונות להעברת מזונות לפני החגים.

שר המסחר והתעסיה:

תמסור עובדות בכתב.

ס. אונא:

העתיקים של הרשיונות נמצאים במסרד, אפשר  
לבדוק אותם.

שר המסחר והתעסיה:

רציתי לשאול מהיו"ר, אם לא יהיה הגיוני  
יותר לאפשר לי, ברגעים הנותרים, לענות

על השאלות שכבר נשאלו ?

היו"ר ס. בנטוב:

אני מסכים שבטמטע תשובות, ואותן שאלות  
שאפשר לשלוח בכתב, נשלח לשר בכתב.

שר המסחר והתעסיה:

אתחיל מהסוף. חבר-הכנסת אונא, אמרתי  
כבר שאנו לומדים את בעית הסקריפים, ואיני  
יודע לאיזה מסקנות נגיע, אבל ברור לי שדרוש איזה טיפול ונשתדל לעשותו.

בענין מזון נוסף לעובדי מסרדי, אתה מתכוון  
וראי לתקופה שלא הייתי במסרד זה, אולם, אחקור זאת.

אחת צורך בדבריו שהטיבה הראשונה לשוק  
הסחור היא שאין די לכולם. אילו יכולתי לקלא את החור, שעליו הברת,  
לא הייתי צריך פקחים. אבל, עובדה היא שאין לנו די, ואין סיכונים  
שבזמן הקרוב יהיה לנו די והותר לכל הצבור. ולכן, אני מציע לאותה מסקנה,  
שאתה בא, שהיות ואין די מוכרח להיות שוק שחור. בצורה מסודר, בצבור  
המסתפק במה שיש, אין שוק שחור. בירושלים בימי המצור לא היה שוק שחור.

בענין הערכה של הבוטנים שהיתה נמוכה,  
גבי שמח שאמרת זאת, אבדוק זאת. לגבי ידע אין שיש כזאת. אינני  
יודע מי העריך יבול זה, אם אנשי משרדי או אנשי משרד החקלאות, על  
כל פנים, אין כל הצדקה לכך שסמאי יעריך נמדה לא נכונה.

לשאלה הראשונה של חבר הכנסת אונג, מה  
אנו עושים בכדי להקטין את הטרחה בין הסכום הנחוץ לבין הסכום שישנו,  
ואם על ידי כך לא נצטרך להקטין את המנה לאו דוקא. אגלה לכם סוד, כי  
עבורנו לא קבלתי שלושה סיליון דולאר. תשאל את המהנדס?  
אם כן, על ידי קומבינציות. למשל, בדרך היתה אניה עם קמה שעולה  
סיליון דולאר. קראנו לסוכן ובעל כורחו הכרחנו אותו להסכים לקבל  
20% במזומן ו-80% באשראי. וכאשר הצלחתי, שחררתי 800 אלף דולאר  
למסחרים אחרים. אולם קומבינציות אלו אינן אפשריות לאורך ימים.

אשר לשאלותיו של מר ספיר, הוא איננו  
יכול לדרוש ממנו לעסוק במאלות היפותטיות. במצבנו אנו, כאשר אין  
לנו די מטבע, איננו יכולים להיות בתכנית מסודרת ב-100%. אנו חייבים  
לפי המציאות ומסתדלים, כמו כל סוחר, להסתדר. אינני פסימי לגבי  
העתיד, אחרי החדשים הקרובים.

שאלתי אם המסדר עומד לדון בדבר ההצעה  
של שני טווקים. ההצעה נשמעה, אנו יודעים, היא קיימת, ונצטרך לדון  
בה. אולם, לא קראתי טוט מאמר שיוכיח, שזה יתן איזה יתרון לציבור.  
זה לא יתן לנו יותר מטבע חוץ, אולי זה יקל על חלק מהציבור. על כל  
פנים, אני מוכן לגשת לשאלה בלי דעה קדומה.

בנוגע להבדלי המחירים, שהיצרן מקבל  
והצרכן משלם, זה יכול להיות. אני חושב שאין יסוד שסטור התחבורה  
בארץ מרויח יותר מהסטור החקלאי. השאלה היא, אם זה מוצדק. כל עוד  
מצב זה קיים, תבונה או טגא. מסלמות את המחירים.

בענין הפנייה למעצת הפועלים - א:  
פניתי אליהם כי הם מאות אלפים, וזה מה שנחוץ לנו, שכל הציבור ילך  
אחור; ב. הזמנת המאמץ התעשייה, הסוחרים, והירקנים.

אשר לשאלתו של חבר הכנסת אבניאל, אין  
לי ספק שאם נעלה את המחירים, בעוד את היצור. השאלה היא אם מותר  
לנו סתם להעלות את המחירים הלעצור על ידי כך את האינפלציה, אם מותר  
לנו לתת מחירים שאינם מגיעים לציבור על ידי היצור. אני אינני  
סבור כך. אני סבור שהממשלה חייבת לראות את כל התמונה. ודאי שיש צורך  
בהחלטה. המחירים. אנו מצוירים לבדוק את הבעיה הזאת באופן כזה  
שהחקלאים ירצו להגביר את היצור, אבל אין זאת אומרת שיש לקפוץ  
לקיצוניות שגיה ולקבל כל מה שהחקלאים יבקשו. גם הם צריכים להיות  
בתוך מסגרת.

י. ספיר: ישנה הצעה שבכלל לא ייקבע מחירים.

מר המסחר והתעשייה: זה יביא להרס החקלאות. אני מוכן להגיד  
לך, שכעבור חדשים יבואו כל החקלאים  
ויבקשו להחזיר את הסידור הקיים. אין זה בטיס בריא לכלכלה של המדינה.  
אנו יכולים ללכת בשיטה זאת, אבל לדעתי זהו הרס החקלאות.

אני מצטער, מר אבניאל, אינני יכול  
לתת לך מספרים על כך אם היתה ירידה בתפוקת יצור המזונות. ולמה,  
אינני יודע. אחרי חודש אוכל להגיד זאת. על כל פנים, מספרים אפשר  
לקבל.

ועדת הכלכלה  
5.11.51

מא/מא

אשר לשאלת חבר הכנסת אבנזאל, כיצד אפשר להסדיר שחרור הגלם יגיעו לבתי החרושת בצורה אחרת, יש רק דרך יחידה - להבטיח שהק"ה יעמיד לרשותו 450 מיליון דולאר לשנה. זאת איש מאתנו אינו יכול להבטיח, ואף לא שום מסמלה. אם נעבוד יותר ונניצר יותר לייצוא וניתן את המטבע למסמלה ולא לתעשייה לשם קניית מצרכים שיבואו לארץ על מנת להרוס את הלירה שלנו, כמו שקרה עד עכשיו, יכולה להיות תקוה שאנו נמצא סידור. אם במסך 4 שנים נצליח להרחיב את הייצור החקלאי, להגביר את הייצור התעשייתי, ונמצא אחד לא נצטרך להביא כל כך הרבה מחוץ, אלא נייצר בעצמנו, ונמצא שני יהיה לנו יותר מעבודתנו אנו, אנו יכולים לקנות שמו נחיה באופן מסודר. אולם במצב בו אנו מתחילים, אנו חלויים בהענקות, במגביות, במחירת ניירות ערך גח"ל, ובהשקעות הון ממש. פהרין קל לבעיה זו אין. אני מוכן להגיד שאין אני קובע כללים. יכול להיות יוצא מן הכלל לכל דבר, אבל כשיטה אינני חושב שזוהי שיטה בריאה. יש לי מחשבות אחרות לגבי. אני מוכן למסור אותן לגערה, אבל זה אינו נושא לסיחה בחוץ, זוהי רק מחשבה שאין החלטת הממשלה עליה. אני בעד זה שנקים בנק לייצוא שינהל את עסקיו במטבע חוץ, והיצרן והתעסין יבואו לבנק זה ויקבלו אשראי במטבע חוץ לקנות אשרי גלם וישעבדו את ההכנסות מהחומרות לבנק, והבנק יקח בחזרה במטבע חוץ, את העודף. דיברתי עם אחד מהתאחדות בעלי התעשייה ואמר לי שישנם אנשים שיהיו מוכנים להפקיד כסף בבנק, במקום להפקידו בשוויצריה אם ידע שזה בחשבון של דולארים, ומותר לו בכל רגע להוציא זאת. אני חושב שזוהי הדרך בריאה יותר.

אשר לשאלותיו של חבר הכנסת לביא, לביא אתו. אולם יש לנו ציבור שאינו מורכב כולו מאנשים כמו חבר הכנסת לביא. זוהי עובדה מצערת, אבל צריכים לקבלה. אני מוכן לבדוק את ענין המסיבות; אני מוכן לבדוק את ענין המניות הנוספות. עמדת פנים בריב קשה עם עובדים ב"שמן" שרצו לפרוץ בשביתה, כי רצו לקבל העלאת שכר בתוצרת. אמרתי להם כי מה שהם מקבלים אינם יכולים לאכול, יש גבול לאכילת שמן. ואז, או שהשמן ימסר לשכנים תמורת מצרך אחר, שאינו מגיע להם, או שהוא ילך לשוק השחור. רבותי, זהו ענין של אופי ואוטוריט שהם קיים בכל העולם, ובפרט בגללים. היה לי גם ריב עם אנשי הנמל, ולבסוף סידרתי שהם יוכלו לקבל מצרכים בקנטינה מיוחדת. אולם, אוסף שאין להפריז. אם נקח את כל הכמויות ונרצה לקלק אותן בין כל האוכלוסייה זה לא יעלה על קצה המזלג. אני מסכים אתך שהדבר אינו טוב טכניקה פסיכולוגית. ביחס לנשיות הטובות, אין זה שיין לדיון, אבל אני מסכים אתך.

ענין הסובסידיות עומד לבירור בממשלה, ובדקים את כל השאלה באופן יסודי, כך שאינני יכול לתת תשובה ברור.

(אחרי כן דעם בש/דברי היושב ראש).

הנו"ר מ. בנצור - אנו מבקשים משר החקלאות לעזור לנו בברור הנעיה כיצד יש להרחיב גידול המהיר והיעיל ביותר את היצור החקלאי בארץ. כ"י שטענו משר הגורמים, הרי מתחלק הדבר לשלשה חלקים:

יש לעודד בראשונה את המסך הקיים. זה כולל אספקת החסרים הדרושים כציוד, מכונות, זבלים חייטקלים, זרעים, שמענו שחקר דברים אלה מסכך לא רק את הרחבת היצור, אלא עלול אף לצמצמו.

כן טענו לפנינו, כי מדיניות המהירים של הממשלה מצטמצמת את היצור החקלאי ואינה מאפשרת את הרחבתו. בזה כרוכה גם שאלת התכנון של כח האדם בחקלאות. כן קיימת הנעיה של אדמות בקרבת המושבות ואמוסנים, יש בהם גם טיט ואפשר היה להכניסם ליצור החקלאי, וקודם-בא של ירקות - אלא שיש שינוי לבעלים פרטיים, ואין אפשרות להכריח אתם לכך.

דבר שלששי, הוא ענין הכנסת אנשים חדשים לחקלאות, הסדור בדרכות עוליים. רצוננו, אפוא, לשמוע כיצד רואה שר החקלאות את פתרון הנעיה.

שר החקלאות לוי אשכול - מס' למת אנשי המשרד היושבים כאן, אני הוא האדם ביותר במשרד. הנני מסופק, משום כך, אם אוכל לענות על כל שאלותיכם. חלק מהן מצטרפה אלי להשאר עצרן עיון או לישיבה אחרת.

ביחס לשאלה הראשונה - בכון הוא שסדר החקלאות רוצה בהרחבת היצור החקלאי עתה, אם כי תתכן גם תקופה שבה צריך מסדר חקלאות לדאוג שלא ייצרו יותר. מצאתי לנחוץ להפגש עם היצרנים כדי לוודא לאן פניהם מעודת, ולהראות להם לאן פנינו. מעודת. ישנם עתה תשעה אנשים חקלאים ויש למשרד החקלאות קצינים בכל מקום המהירים את הזרועות המקשרות את המסדר עם היצרנים, מחוץ לקשרים האחרים שלנו עם המסדריות וכו'. בשוגג שער, למשל, בפגשנו בכפר-סבא עם החקלאים והבאנו לפנינו תביעות שונות, זו היתה פגישה עם ההתיישבות העובדת בסביבה כולה ולא רק עם אנשי העבודה העצמית אלא גם עם חקלאים בודדים. מצאנו שם אוזן קשבת, וגם שם שמענו תביעות דומות כאלה שנשמעו כאן. ישנן תביעות הנכונות בהחלט, אך ישנן גם כאלה הנאות סתוך התפצקות שמהן בגלל ההתפרקות הכללית והן בגלל הקוניקטורה. בפגישה זו ניצלתי אלי את העובדה שאני משמש גם בסוכנות והבטחתי להם שבמידת האפשרי אספק להם מרחמים אלה ציודות, מכונות וכדומה. וזאת - כדי שלא תווצר הרגשת קיפוח אצל יחידים. הייתי גם מוכרח להבטיח להם שבענין המהירים יהיה מסדר החקלאות בציגה של החקלאות.

ביחס למהירים - הרי כשדברים עם חקלאים-משש, הרי הוא יודע שהנעיה אינה זו כלבד של הקולוציה של יום העבודה שהוא עכשיו 2 1/2 ל"י; זה אינו המודד מכיון שיש צלילות את. עבין היכולים, הסיירות וכו'. כל אלה הם דברים טורכנים לטדי.

התחלת פעולתי במשרד נתקלה בנעיה שהגיעו לארץ זרעים זאי-אפסר היה להוציא אותם מחוסר טבע זר. דבר זה מטטל את התקופה הסרגית שלנו - גשמים כבר ירדו, האדמה כבר חרושה והזרעים ינסצאים בארץ, ואין אפשרות להשתמש בהם. בינתיים מוכנס בור הסכום של 80% מערך הזרעים וחסרים לנו עוד 200 אלף דולר כדי להוציא את כל המסלוח.

לקראת הסבה הבאה שאנו מתכוונים לזרוע בה כ-20.000 דונם, חסרים לנו חומר הדברה בסכום של 3.000.000 דולר. צריך איפוא לדאוג, בעזרת מאמצים דבים שדברים מסוג זה לא ישבשו לנו ברגע האחרון את כל תכניותינו.

אשתקד עסקנו בטסח של 160 אלף דונם של מספוא וירקות בהשקאה.  
הבעיה עכשיו היא לא להגדיל את הטסח הזה, אלא מניח שנצטרך לשם  
סך לקבוע מחירים שיתקבלו על דעת החקלאים, בטה שנוגע לחמרים -  
הרי במידה שיימצאו באיזה שהוא מקום חקלאים שיהיה חסר להם קצת  
צינורות או מכונות, הרי נסתדל לספק אותם להם במידה שיתקבלו מהענקיה.  
אנחנו מנסים לעודד גם יחידים לגידול ירקות, בעיקר בטסח היטוב  
הצפוף. שני אנשים פרטיים כבר קיבלו על עצמם לעבד אלף דונם ירקות  
בסביבת השרון והסומרון.

את ההרחבות בגידול ירקות בטסח הקיים אני  
מעריך ב-10 אלפים דונם. יש טשא-ושתן על חק'ל על עיבוד 10 אלפים  
דונם ירקות השנה. יש לו יבולים מ-8 אלפים דונם, שאר האדמה מוכנה, אבל  
חסרים זרעים וכדומה.

בתקופה זו יש לפעול מהר, כי איחור של חודש  
ימים בחקלאות עלול לבטל תכניות רבות. לכן, למרות חוסר החומרים כעת,  
אנחנו לחקלאים להתחיל בהכנות. כפי שאמרתי אין לצפות ליותר  
מ-20 אלף דונם בוטפים טן הסקטור הקיים.

ביחס להתיישבות החדשה לא התרשמתי ביותר  
מן הבקורת ומן אי-הסבלנות ביחס לתוצאות. יש לזכור שכל ההתיישבות  
הזו קיימת שנתיים בלבד. 325 הנקודות החדשות שנוסדו טאז קום המדינה  
(זה כולל מושבים, קיבוצים, כפרים-עבודה והתיישבות הקיימת) -  
יושבות על שטח של 160,000 דונם ברוטו, מהם ראויים לעיבוד 870 אלף  
דונם בערך. מתוך שטח זה הם עיבדו בתש"א 640 אלף דונם - ברובם פלחה  
וקצת שלחין. לסתיו ולחורף תשי"ב קיימת תכנית של עיבוד 782 אלף  
דונם בסקטור הזה. שטח זה של ההתיישבות הצעירה מתקרב למחצית השטח  
המעובד על-ידי הישוב הקיים.

עיבוד שטחי שלחין בהתיישבות החדשה הוא  
מעורר מאוד. כיום מעבדים ישובים אלה 41,751 דונם מספוא וירקות.  
חיסוב הקרקע לכל יחידה הוא 3-4 דונמים. מכיון שאנטיה לבעלי-חי  
בהתיישבות זו היא חשקה מאוד, ובסקטור רבים אפשר לראות בטקום הפרה  
היחידה שנקנתה טן התקציב-עוד שלש ארבע פרות. ברור שבטצב כזה  
מסתמס החקלאי בטלושת הדונמים שלו לגידול המספוא הדרוש לו, ולירקות  
נשאר מעט מאוד.

כפי שאמנתי, הרי 40 אלף דונם מעובדים כיום  
בהשקאה בהתיישבות החדשה. לזה יש לצרף עוד 120 אלף דונם בהכנה טמטית.

השטח בהתיישבות זו הקטור כבר לרשת הטרכוזית  
של צינורות מים טגיע כבר ל-160 אלף דונם, כולל שטחים שחסרים להם רק  
צינורות מחלקים. אפשר אפילו לחשוב ברצינות, שאם נספק להם את 65 אלף  
טון צינורות שכבר הוזמנו על-ידינו - נוכל להגיע כאן ל-80 אלף דונם  
בהשקאה. מכיון שלא נרבה הטנה בהבאת פרות, הרי טבעי יהיה הדבר  
שמרבית השטח הנוסף הזה, של 40 אלף דונם, ינוצל לגידול ירקות.

לפני חדשים אחדים הודענו לאנשים בהתיישבות  
החדשה שנודיע ללשכת העבודה שלא תקבלם כמועמדים לעבודת חוץ. דבר  
זה אינו נוגע לאנשי הישובים שעלו רק השנה. ענין זה יחול על 16 אלף  
יחידות היושבות ליד מים ואפשר לדרוש מהם תוצרת.

325 ישובים אלה טתוכננים לקליטת 27 אלף  
בתי-אב, אך כיום יושבים שם רק 19 אלף בערך. גם לשם האשראי, וגם לשם  
הטסירה הטרכוזת בעיקר בסביבות טרכוזי האוכלוסייה הגדולות - הנהגנו  
שהמסווק חייב לבוא לישובים הצעירים, לשקול את התוצרת ולשלם בטקום.

ביחס לאינפוסטרה התישבות החדשה -  
נמצאים שם למעלה מ-6000 פרות חולבות, 3000 מבכירות וכ-4000  
עגלות בני כטה חדשים עד שנה. ישנם שם כ-400 אלף עופות מטיילות  
וכ-12 אלף חכמים ועוזים (בעיקר בהתישבות הקיבוצית הצעירה). כן  
נמצאים שם כ-2500 בהמות עבודה.

אם נצרך מתחת 20 אלף דונם ירקות שנקבל  
מההתישבות החדשה ואת 10 האלפים דונם של חק'ל - הרי נוכל להגיע  
ל-60 אלף דונמים ירקות שיתנו כ-60 אלף טון. אם אני מעריך את  
האוכלוסיה במיליון וטבע מאות אלף נפש, ואם לפי הסטטיסטיקה  
יש צורך ב-120 אלף קילו ירקות לנפש לשנה - הרי שיש צורך  
ב-180 טון ירקות. לפי דעתי נוכל לספק כמות זו.

יש כ-30 אלף או 40 אלף דונם פרדסים  
עזובים שאין להם יותר תקומה, אך נמצאים על אדמה טובה ומזובלת  
בשטח המיושב של הארץ. אנחנו רוצים השנה לעשות מאמץ לעקור את  
העצים האלה. במכונות - דבר זה צריך לעלות כ-300 אלף לירות,  
אך אין לדעת כמה יעלה הדבר בעבודת ידיים אם זה לא ייעשה בקבלנות.  
דבר זה שייך בעצם לפיתוח, ובוויכוח על תקציב הפיתוח יצטרכו להכליל  
עבודה זו. צריך יהיה כסומן לחקור לפני זה, אם האדמה של פרדסים  
עזובים אלה היא בכל מקום טובה לעיבוד שלחין.

דבר נוסף הוא ענין הגדלת שטח המזרע  
בנגב הדרומי בעוד חצי מיליון דונם. כן ישנם רבבות דונמים  
אדמה הטעונים טיקול, וזאת מחוץ לעבודת הטיקול של הקרן-הקיימת.  
דבר זה יכול לעשות רק על-ידי הטוייט הקטן היורע שהוא צריך  
להשביח את אדמתו.

יש בידינו מספרים האוסרים שביכולת להגיע  
להספק עצמית ללול ולרפת כמו שזה קיימים היום. כן נוכל להגיע  
להספק גרעינים לאדם לחסטיים בערך. אני רוצה להזהיר, ועושים  
זאת גם החקלאים, שלא נהיה אצים לבסור עם החקלאי מיד אחרי הגורן.  
יש צורך להגיע למצב שבמחשן החקלאי תהיה רזרבה מסוימת של זרעים,  
זבלים וכדומה. המטלה יכולה אמנם לקחת את זה לפיקוחה בראשית  
השנה, אבל החקלאי אינו צריך להיות במצב של חרדה תמידית פן  
יגיעו החמשים או לא.

כדי לבצע תכניות הסקאה אנו זקוקים לרבע  
מיליון טון צינורות לשנתיים שלט שנים הבאות. הכמות של ברטוננו היא  
כ-50 אלף טון - חלק נצינורות וחלק בפחי צינורות. יש לנו בארץ  
שלשה בתי-חרושת המייצרים צינורות. סווי צינורות אלה הוא 130  
עד 150 דולר הטון, אך היתה תקופה שהיינו מכורחים לקנות גם ב-240  
דולר הטון.

שאלת מדיניות המחירים איננה רק בעיה  
של הייצור. אני מציע שנקיים ישיבה נוספת ביחס לנושא זה.

היו"ר ס. בנטוב:  
נפתח עכשיו בשאלות לשר, ואתחיל בראשון.  
אני רוצה לשאול מהו ההפרש הגלובלי  
בייצור החקלאי בין המחירים שדורשים החקלאים לבין המחירים שהממשלה  
קבעה להם, כוונתי היא, באיזה סכום-כולל זה מתבטא. ביחס לתבואה  
הייצור החקלאי העירו את תשומת לבנו שיש צורך למצוא קשר בין הייצור  
החקלאי ובין תעשיית השיטורים. רצינו לשמוע מפי השר משהו בענין זה.

דבר נוסף הוא ענין האסראי החקלאים הדרוש  
לשם הרחבת הייצור. שאלה נוספת נוגעת למספרים שטסרו לנו מ-3 סקטורים:  
סקטור הירקות טען, סכדי לספק את הדרישה, יש צורך להוסיף 50 אלף דונם.